Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Подільського міськрайонного суду Одеської області
11.03.2026

м. Одеса- 2026 р.

І. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1], 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 11.03.2026 групою НПМ здійснено відвідування Подільського міськрайонного суду Одеської області (далі – суд) робочою групою НПМ у складі:

Чернецькою Вікторією Василівною, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Плавніцькою Кариною Русланівною, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Відвідування проведено у присутності Данилевич Людмили Анатоліївни, керівника апарату суду.

Загальна інформація:

Суд розташований за адресами: пров. Спортивний, м.Подільськ, Одеська обл. вул. Собора 92. м.Подільськ, Одеська обл., 66302

Керівництво суду:

Голова суду – Павловська Галина Василівна;

Керівник апарату суду – Данилевич Людмила Анатоліївна;

Під час проведення відвідування суду відзначено, що керівництво суду забезпечило безперешкодний доступ до всіх приміщень суду.

Штатна чисельність апарату суду – 48. Штатна чисельність суддів – 9.

Суд розміщений в двоповерховій будівлі. Вхідні двері до суду розміщені на підвищеному майданчику, до якого веде пандус з правої сторони.

В’їзд автотранспорту на територію установи здійснюється через металеві ворота, що замикаються. Ця територія (службова зона) огороджена металевим парканом.

У будівлі суду облаштовано два входи/виходи – один з яких основний (центральний) та один службовий (конвойний).

Центральний вхід до приміщення будівлі обладнаний пандусом для пересування маломобільних груп населення, збудованим відповідно до Державних будівельних норм України В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд для маломобільних груп населення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність).

Біля входу наявна вивіска із зазначенням повної назви суду.

Пропускний режим в установі здійснює територіальне управління Служби судової охорони в Одеській області з метою підтримання громадського порядку, припинення проявів неповаги до суду, охорони приміщень та забезпечення безпеки учасників судового процесу.

На пропускному посту наявна аптечка для надання першої домедичної допомоги, яка укомплектована необхідними медичними засобами та препаратами, що відповідають актуальним термінам придатності.

В будівлі суду організовано доступ обвинувачених (підсудних), засуджених, відвідувачів до питної води, відповідно до вимог пункту 20 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями та пункту 22.5 Європейських пенітенціарних правил, затверджених Комітетом міністрів Ради Європи 12.11.1987.

В будівлі суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правової допомоги, правилами та обов'язками учасників судових процесів тощо. Також є інформаційна довідка, щодо можливості звернутись до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини.

Фактів надходження звернень щодо порушення прав громадян під час їх перебування у приміщеннях суду, а також відповідних публікацій у засобах масової інформації, не встановлено.

У суді дотримуються правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15 січня 2018 року № 25, а також ДСТУ 4297-2004 «Технічне обслуговування вогнегасників. Загальні технічні вимоги», а саме, у приміщеннях будівлі суду розміщені вогнегасники, термін дії яких ще не закінчився.

В суді розміщено дві зали судових засідань, одна з яких пристосована для розгляду кримінальних справ, де облаштовано місце для поміщення підсудних, огороджене захисним склом.

Всі зали судових засідань обладнані системами відео-конференц-зв'язку для проведення судових засідань (процесуальних дій) у режимі відеоконференції і обладнані необхідними технічними засобами фіксування судового процесу.

У всіх приміщеннях суду підтримується належний санітарно-гігієнічний стан.

З метою дотримання норм, передбачених пунктом 9.5 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН), камери та зала судових засідань для розгляду кримінальних справ, обладнані бактерицидними лампами. Регулярно проводиться їх санітарна обробка для забезпечення знезараження повітря, проте не ведеться відповідний журнал обліку проведення таких заходів.

Вікна в залах судових засідань та коридорах заґратовані, що дозволяє забезпечити безпеку та відповідає вимогам пункту 11 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція).

Доставлення обвинувачених та засуджених осіб до приміщення суду здійснюється ротою конвойної служби Головного управління Національної поліції в Одеській області, через окремий ізольований вхід, який розміщений у внутрішньому дворі.

Випадків заподіяння смерті утримуваним або тілесних ушкоджень особам примусово утримуваним в суді не встановлено.

Протягом 2024 та 2025 років скарг від осіб вказаної категорії та інших громадян тримання на адресу районного суду не надходило.

Відвідування групою НПМ здійснювалось вперше.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. Вимогами пункту 6.5.2 ДБН, передбачено, що в кожному приміщенні суду камери для підсудних слід передбачати, виходячи з розрахунку три камери на кожну залу судових засідань для розгляду кримінальних справ. Тобто, у будівлі, де розташовано 1 зала судових засідань для розгляду кримінальних справ, має бути обладнано 3 камери, однак обладнано 2 камери для тримання підсудних.

Зазначене може свідчити про недотримання встановлених вимог щодо роздільного розміщення осіб, які утримуються під вартою, зокрема — чоловіків і жінок, дорослих і неповнолітніх, а також осіб, яким заборонено контактувати між собою відповідно до процесуального статусу або обставин кримінального провадження.

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 27 Конституції України).

2. У порушення пункту 15 Інструкції, у блоці, де розміщена камера для утримання підсудних, засуджених, обвинувачених осіб, у коридорах, де проходить маршрут їх конвоювання від вказаної камери до залу судового засідання, відсутня система відеонагляду. Внаслідок цього унеможливлюється контроль за безпекою громадян, що є передумовою для порушення їх прав на особисту безпеку, недоторканість та захист від інших протиправних посягань.

3. У порушення статті 18^1 Кодексу цивільного захисту України, в будівлі суду відсутнє найпростіше укриття, яке має забезпечувати безпечне перебування населення в разі надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

4. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, пункту 23.4 Європейських пенітенціарних правил, статті 59 Конституції України, пункту 6.5.2 ДБН, у приміщенні суду відсутня кімната для спілкування адвокатів з підсудними (засудженими), а також кімната для спілкування зі свідками, що унеможливлює повноцінну реалізацію їх права на захист та справедливий суд, а також перешкоджає здійсненню адвокатських обов’язків на основі принципів конфіденційності і незалежності, а також забезпеченню ефективного захисту прав

і свобод підсудних відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про адвокатуру».

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) і подальшої виплати Україною значних сум коштів в якості компенсації.

У справі «Фірстов проти Росії» (скарга № 67312/12) ЄСПЛ констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху.

Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Отже, проведення зустрічі адвоката із утримуваними особами у приватному порядку є необхідним для їх захисту від неналежного поводження.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України та Подільському міськрайонному суду Одеської області відповідно до компетенцій:

1. Опрацювати питання щодо забезпечення у суді необхідної кількості камер для тримання підсудних (засуджених) з розрахунку не менше, ніж 4 м² на особу, передбачивши щонайменше три камери на кожну залу судових засідань для розгляду кримінальних справ;

2. Забезпечити у коридорах, де проходить маршрут конвоювання від камери засудженого до залу судового засідання систему відео нагляду;

3. Опрацювати питання щодо обладнання в будівлі суду найпростішого укриття;

4. Опрацювати питання щодо обладнання приміщення для спілкування адвоката з підсудними (засудженими);

Додаток: фототаблиця на 4 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст
Відділу сприяння роботі
регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини **Вікторія ЧЕРНЕЦЬКА**

Додаток

ФОТОТАБЛИЦЯ ДО ЗВІТУ

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

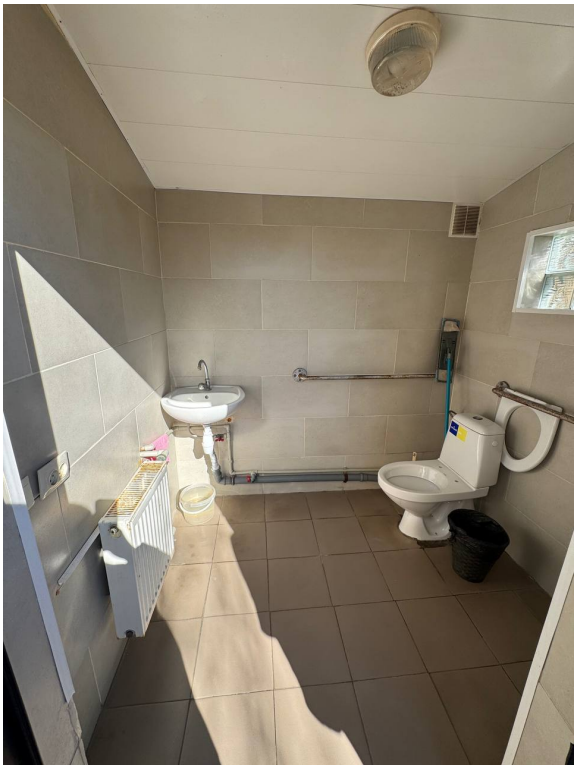
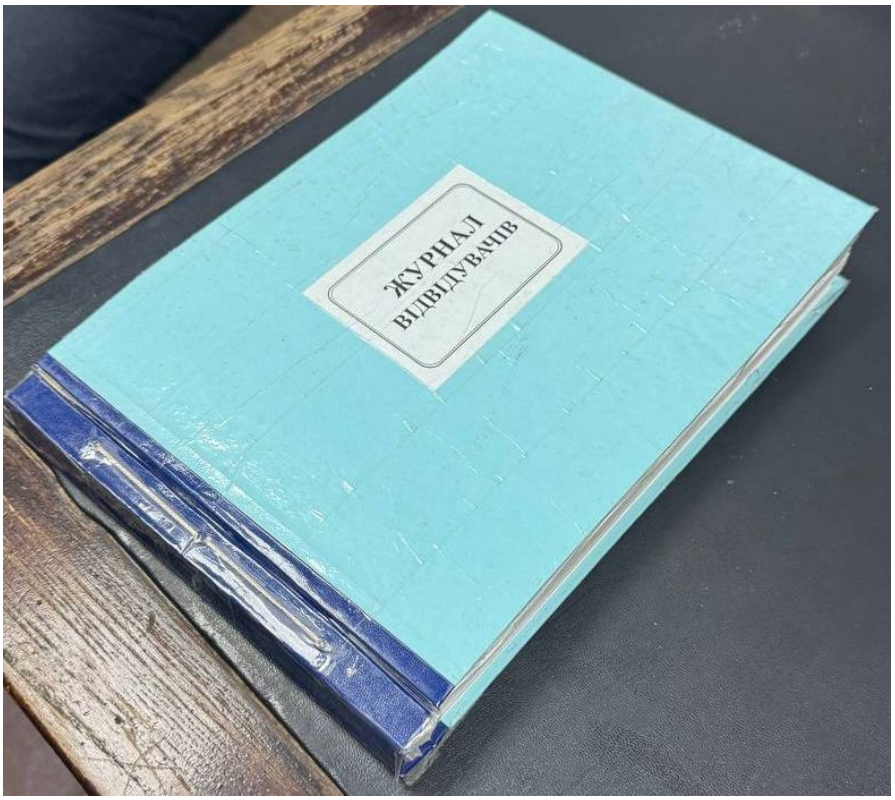

Фото 6

Фото 7

ЖУРНАЛ
ВІДВІДУВАЧІВ